

Пивоварова Г. С. Правовий аспект діяльності сучасного педагога в умовах військового конфлікту на Донбасі / Г. С. Пивоварова // Освіта України в умовах військового конфлікту на Донбасі : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Лисичанськ 27 лютого 2017 р.). – Лисичанськ : ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» – Лисичанськ : ФОП Пронькіна К.В. – 2017. – С. 149–151.

Пивоварова Ганна Сергіївна
ВП «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка»,
м. Лисичанськ

ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ НА ДОНБАСІ

Анотація

В статті розглянутий правовий аспект діяльності сучасного педагога в умовах АТО. Доведено, що діяльність сучасного педагога повинна бути спрямована на просвітницьку, інформаційну допомогу сім'ям ВПО та сім'ям, що постраждали від АТО. Педагог має знати до кого можна звернутися та рекомендувати необхідні громадські організації своїм вихованням та їх родинам, особливо якщо їм не можуть допомогти в закладах освіти.

Ключові слова: АТО, переселенці, вчителі, правова допомога, громадські організації.

Сьогодення ставить перед суспільством України нові виклики. Антитерористична операція на Сході України (АТО) стала трагічним явищем суспільно-політичного життя України, наслідком якого стала поява близько 1 млн. вимушених переселенців і близько 4 млн. осіб, які залишаються у зоні АТО (на території, що контролюються Збройними Силами України та / або ДНР / ЛНР).

Ця проблема торкнулася не лише соціальної та політичної сфери – вона досить гостро проявляється і в освіті. Саме заклади освіти – дитячі садки, школи та вищі навчальні заклади – це та сфера, яка однією з перших відчуває специфіку роботи з переселенцями та їх родинами. Перед сучасним вчителем, вихователем, викладачем постає завдання не лише надати якісні знання дитини, а й допомогти їй та її родині у важкий час.

Ігнорування проблеми не призведе до її зникнення. Дуже часто люди, які були змушені покинути своє звичне життя, свій дім розгублені і не знають куди звернутися. Звичайно, вони володіють інформацією про те, що їм необхідно звернутися до соціальної служби, яка повинна їм допомогти та буває так, що людині потрібна не лише матеріальна допомога, а й психологічна або юридична.

В цілому види допомоги переселенцям та людям, постраждалим від АТО можна умовно розділити на соціальну, психологічну та юридичну.

Соціальна допомога забезпечується державою. Багато з тих, хто виїжджає з окупованих територій, не знають про те, що держава «гарантує» їм той чи інший вид матеріальної допомоги.

Жителі окупованих районів Донецької та Луганської областей мають право на:

- щомісячну грошову допомогу;
- житлові субсидії;

- безкоштовне і пільгове житло;
- земельну ділянку Згідно ст.121 Земельного Кодексу України;
- пільги по кредитах;
- освітні пільги.

На цьому пункті зупинимося детальніше.

5 липня 2015 в Україні набув чинності закон щодо державної підтримки учасників бойових дій та їхніх дітей; дітей, один з батьків яких загинув в районі проведення АТО бойових дій чи збройних конфліктів або під час масових акцій громадянського протесту; дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи, для отримання професійно-технічної та вищої освіти.

Встановлено, що держава забезпечує цільову підтримку для отримання професійно-технічної та вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах до їх закінчення, але не довше ніж до досягнення ними 23 років. Згідно з текстом закону, державна цільова підтримка надається у вигляді:

- повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;
- пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти;
- соціальної стипендії;
- безкоштовного забезпечення підручниками;
- безкоштовного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних у державних і комунальних навчальних закладах;
- безкоштовного проживання в гуртожитку.

Згідно з прийнятими та чинним українським законам, переселенцям гарантується сприяння в розміщенні їх рухомого майна до свого нового місця проживання. Держава також гарантує їм безкоштовний проїзд будь-яким видом громадського транспорту до свого місця проживання, якщо там зникнуть причини, які спонукали їх до переїзду.

Переселенці мають право на надання необхідної медичної допомоги в державних і комунальних закладах охорони здоров'я, а також забезпечення лікарськими засобами у випадках і порядку, визначених законодавством.

За внутрішньо переміщеними особами закріплюється право на отримання гуманітарної та благодійної допомоги.

Держава гарантує переселенцям можливість відновлення всіх соціальних виплат і пенсій за фактичним місцем проживання тощо.

Крім «допомоги» від держави, існує велика кількість громадських ініціатив та ресурсів, де переселенцям пропонують або безкоштовне житло (найчастіше це приватні будинки), або за пільговими цінами.

За психологічною допомогою звертаються не всі, але це не означає, що вони її не потребують. Зокрема, за результатами Моніторингу доступності та якості послуг у сфері ментального здоров'я у Луганській області в 2016 році з'ясовано, що місцеві жителі та ВПО Луганської області, що потрапили у складні життєві обставини, потребують значної психосоціальної допомоги. Однією з найголовніших проблем є низька поінформованість жителів щодо можливостей отримання матеріальної, соціальної, психологічної та правової підтримки, що є одним із чинників того, що люди відчувають себе покинутими та непотрібними. Без відповідного лікування та медико-психологічної підтримки це може стати важким тягарем для суспільства у цілому. Першими кроками у цьому напрямку мають стати психологічна просвіта, навчання жителів області засобом психологічної стабілізації, розвиток навичок дистанціювання від небажаних спогадів та контролю власних психічних станів. Відповідну фахову підтримку постраждалим має забезпечити спеціалізована травмофокусована психотерапевтична (медична) допомога на базі центрів травмотерапії (наприклад, системи ГО «УАФПНПП» “Обрій” у Сєвєродонецьку) та державних медичних закладів.

Пріоритетними напрямками допомоги мають стати посилення інформування жителів області щодо можливостей психосоціальної підтримки, психологічна просвіта, створення додаткових умов для психосоціальної стабілізації шляхом залучення до центрів адаптації ВПО. Ці центри надають можливість одержувати інформацію, моральну підтримку, гуманітарну допомогу, розширювати контакти, розвивати потрібні уміння і навички для нового етапу життя.

Відома фраза «Не знання закону не звільняє від відповідальності», сьогодні звучить ще більш загрозливо, адже незнання закону призводить до того, що людина не може впоратися з тією травмуючою ситуацією, яка сталася в її житті.

Ми звикли до того, що юридична допомога коштує грошей. Будь-яка консультація у юристи є платною і не кожна людина буде звертатися за цією допомогою. Сьогодні в нашому регіону працюють різні безкоштовні юридичні організації, яка допомагають постраждалим від АТО.

Зокрема це такі як:

- Всеукраїнська Благодійна Фундація «Право на Захист» - українська громадська неприбуткова організація, створена з метою захисту прав та діє в інтересах шукачів притулку, біженців, осіб без громадянства та інших незахищених груп негромадян України.
- Норвежська рада у справах біженців (NRC), яка надає безкоштовну правову підтримку внутрішньо переміщеним особам та особам, постраждалим від конфлікту, сприяє реалізації їх прав і свобод.
- ГО «Громадська платформа» - Центр правової інформації та консультацій у м. Северодонецьк.
- Северодонецький центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги.
- Лисичанське Бюро правової допомоги тощо.

Ці організації реально працюють на Донбасі та надають необхідну допомогу, яка що них звернутися.

Саме тому діяльність сучасного педагога повинна бути спрямована на просвітницьку, інформаційну допомогу сім'ям ВПО та сім'ям, що постраждали від АТО. Педагог має знати до кого можна звернутися та рекомендувати необхідні громадські організації своїм вихованням та їх родинам, особливо якщо їм не можуть допомогти в закладах освіти.

Література:

- 1. Діагностика, терапія та профілактика медико-психологічних наслідків бойових дій в сучасних умовах: методичні рекомендації / уклад.: Волошин П.В., Маруга Н.О., Шестопалова Л.Ф. та ін. – Харків, 2014. – 80 с.**
- 2. Никольская И.М.** Психологическая защита у детей /И.М.Никольская, Р.М.Грановская. – СПб.: Речь, – 2000. – 507 с.
- 3. Соціально-педагогічна та психологічна допомога сім'ям з дітьми в період військового конфлікту: навчально-методичний посібник. – К. : Агентство “Україна”. – 2015. – 166 с.**